

Declarația de la Praga (Referitoare la politicile locale eficiente privind drogurile)

Declarația de la Praga reprezintă poziția municipalităților, a factorilor de decizie responsabili de politicile în materie de droguri la nivel local și municipal, a profesioniștilor în prevenirea consumului de droguri, tratamentul dependenței, reducerea riscurilor asociate consumului de droguri, precum și cercetările în domeniu. Declarația a fost redactată la Praga, cu prilejul conferinței „Politici urbane în materie de droguri într-o lume globalizată” (30 septembrie – 2 octombrie 2010) și poate fi semnată de oricine este interesat de politicile locale, municipale și urbane în materie de droguri la adresa <http://www.praguedeclaration.com/>

Noi, semnatarii Declarației de la Praga, considerăm că cea mai directă influență exercitată asupra situației consumului de droguri o au politicile locale/municipale/urbane. În mediul cu o economie globală blocată, rolul municipalităților în abordarea impactului negativ al consumului de substanțe psihotrope și al fenomenelor negative asociate asupra comunității este mai important ca niciodată. Reafirmarea angajamentului comunității internaționale pentru dezvoltarea unor politici în materie de droguri mai eficiente și mai echilibrate, așa cum rezultă din *Declarația politică și Planul de acțiune privind cooperarea internațională în vederea unei strategii integrate și echilibrate de răspuns la problema mondială a drogurilor* [1], precum și din

îngrijorarea crescândă a cercetătorilor și a persoanelor publice cu expertiză asupra amenințării reprezentate de drogurile ilegale și de efectele secundare (*unintended consequences*) ale politicilor de droguri la adresa sănătății și siguranței comunităților la nivel global (cum ar fi cele exprimate cel mai recent în Declarația de la Viena [2]), ne fac să enunțăm un set simplu și concis de șapte principii ale unor politici eficiente de droguri la nivel local, pe care le considerăm testate și confirmate de activitatea noastră de fiecare zi și de experiența practică.

1. Nicio regulă nu este universal valabilă

Politicile locale în materie de droguri pot opera doar în cadrul politicilor naționale și ale regimului internațional de control al drogurilor, așa cum este definit în cele trei convenții ale Națiunilor Unite [3-5]. Totuși, aceasta nu înseamnă că politicile în materie de droguri trebuie să fie uniformizate la nivel local, deoarece situația drogurilor, deși poate părea omogenă la nivel de țară sau chiar de continent, este foarte eterogenă atunci când o privim la nivel de oraș sau cartier. La nivel local, intervențiile și abordările inovative și eficiente din punct de vedere al răspunsului la tendințele situației drogurilor în ultimele decade au declanșat cele mai multe progrese în tratamentul consumului de droguri, reducerea și prevenirea riscurilor, aplicarea legii, precum și cooperarea între aceste domenii. De aceea este vital ca politicile locale să folosească întreg spațiul de manevră și de experimentare disponibil în cadrul legal național și internațional.

2. Realismul este conceptul-cheie

O lume sau un oraș fără droguri este o idee nerealistă și un concept dăunător atunci când este văzut ca și scop final, așa cum s-a întâmplat și cu alte utopii formulate ca țeluri de-a lungul istoriei. Substanțele psihotrope, cu toate efectele lor negative și pozitive, sunt mai vechi ca omenirea și nu vor dispărea. Este, totuși, real și în beneficiul tuturor să ne dorim diminuarea consecințelor negative ale traficului și

consumului de droguri cât de mult posibil – *inter alia* prin reducerea consumului non medical de droguri, reducând astfel riscurile asociate consumului prin intermediul prevenirii, tratamentului și legislației.

3. Drepturile omului se aplică, în special, celor bolnavi

Dependența de droguri este o boală definită de Organizația Mondială a Sănătății. Ea are mai multe cauze posibile, iar cercetările în acest domeniu sunt departe de a fi dat un răspuns clar. Este limpede, însă, că nu există nicio justificare științifică și niciun principiu etic pentru a susține criminalizarea unei boli sau pentru a priva cetățenii de drepturile lor doar pentru că sunt bolnavi. Acest lucru ar trebui asimilat, în primul rând, de cei implicați în politicile în materie de droguri la nivel local, acolo unde consumatorii de droguri nu mai sunt niște străini anonimi, ci fii și fiice, frați și surori sau părinți, iar drepturile omului și demnitatea umană a dependenților de droguri ar trebui protejate cu atenție.

4. Sănătatea publică și siguranța publică nu ar trebui percepute ca fiind contradictorii

Deseori problema intervențiilor în domeniul drogurilor este interpretată ca un „compromis” între siguranța publică și sănătatea publică, sugerându-se astfel o oarecare opoziție între cele două. Această interpretare vine în contradicție cu dovezile științifice și experiența din domeniu: intervențiile cu adevărat benefice pentru sănătatea publică sunt, de asemenea, în beneficiul siguranței publice, deoarece o stare bună de sănătate a comunității face parte din siguranța percepută a acesteia, iar intervențiile în scopul siguranței publice trebuie să fie și chiar sunt una din condițiile obligatorii pentru o mai bună sănătate publică. Eforturile de îmbunătățire a sănătății și a siguranței publice au un scop comun în domeniul substanțelor psihotrope: reducerea cu cât mai mult posibil a efectelor adverse ale consumului și traficului de droguri.

5. Doar decizii bazate pe dovezi

Problema drogurilor ilegale și a impactului lor negativ este un domeniu multidisciplinar complex, influențat de o serie de factori, care nu au legătură doar cu psihiatria și criminalistica, ci include, de asemenea, o gamă largă de alți factori, ca genetica, biologia, religia și spiritualitatea, politica, economia etc. Astfel, multe dintre ideile simpliste prezentate de susținătorii politicilor antidrog ca fiind evidente prin ele însele, s-ar putea dovedi, și în parte s-au dovedit, a fi false și chiar dăunătoare. Fără îndoială, valorile fiecărei națiuni sau comunități trebuie să se reflecte în procesul cotidian de luare a deciziilor. În plus, fiecare proces decizional ar trebui să fie puternic ancorat pe dovezile acumulate prin metode științifice, replicabile și controlabile și niciodată bazat doar pe credințe, ideologii și/sau bune intenții.

6. Evaluare și monitorizare

Monitorizarea și evaluarea intervențiilor sunt larg recunoscute ca o condiție *sine qua non* pentru o implementare de succes a oricărei intervenții, politici sau program. Doar acele politici care implică evaluarea ca și componentă inerentă pot fi evaluate și îmbunătățite constant. Monitorizarea în sensul ei mai larg – folosită în implementarea politicilor în materie de droguri și în analiza situației drogurilor – este o condiție indispensabilă pentru orice evaluare. Astfel, monitorizarea situației drogurilor făcută în mod constant la nivel național ar trebui descentralizată și raportată la nivel local și susținută de activități de monitorizare și studii specializate contractate sau sprijinite de către autoritățile locale/municipale atunci când este nevoie de ele pentru luarea unor decizii informate ce nu pot fi dovedite prin alte mijloace.

7. Fluxuri informaționale constante și îmbunătățite între nivelele politice locale, naționale și internaționale, printr-o voce comună

Mediul juridic național și internațional nu poate rămâne neschimbat atâta vreme, cât el nu există pentru sine însuși, separat de realitate, ci există pentru a reacționa la dinamica și schimbările fenomenului drogurilor. Evaluarea și dezvoltarea normelor naționale și internaționale ar trebui văzute dintr-o perspectivă locală și influențate de această perspectivă. Un asemenea proces ar putea fi susținut, de exemplu, de crearea unei platforme globale de rețelele ale orașelor, care aplică politici în materie de droguri, rețele ce deja există în anumite țări și/sau regiuni. O asemenea platformă ar putea juca un rol decisiv în dezvoltarea unor relații de colaborare fructuoasă între diversele persoane interesate la nivel local, național sau internațional, ceea ce ar putea avea ca rezultat implementarea unor măsuri mai eficiente pentru rezolvarea celor mai recente probleme în domeniul consumului de droguri.

Referințe

1. Sesiunea a 52-a a Comisiei pentru Droguri Narcotice, Declarația politică și Planul de acțiune în domeniul cooperării internaționale pentru strategie integrată și echilibrată, pentru combaterea problemei mondiale a drogurilor, Biroul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate, editor. Națiunile Unite, New York, 2009.
2. Declarația de la Viena, la adresa <http://www.viennadeclaration.com/>, 2010.
3. Consiliul Economic și Social al Națiunilor Unite, Convenția Națiunilor Unite contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope adoptat în cadrul celei

de-a șasea sesiuni plenare din cadrul Conferinței Națiunilor Unite din decembrie 1988. Consiliul Economic și Social, Națiunile Unite, Viena, 1988.

4. Națiunile Unite, Convenția Unică asupra stupefiantelor, 1961. Națiunile Unite, New York, 1961.

5. Națiunile Unite, Convenția asupra substanțelor psihotrope, 1971. Națiunile Unite, New York, 1971.